

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **T. K.**, zastoupen Mgr. Bohumilem Petřem, advokátem se sídlem Praha 5, Ostrovského 3, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem Praha 1, nábr. L. Svobody 1222/12, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2010, č. j. 925/2009-160-SPR/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2013, č. j. 4 A 20/2010 – 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- II. Žalovanému **se** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše citovanému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 2. 11. 2009, č. j. MHMP 885445/2009/Kas, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Správní orgán prvního stupně uznal stěžovatele vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), spáchaného porušením § 19 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o

silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Uvedeného přestupku se měl stěžovatel dopustit dne 15. 12. 2008 kolem 14:10 hodin při řízení autobusu tovární značky Karosa, státní poznávací značky x, v Praze 6 na Evropské ulici, směrem od ulice Drnovské k Vítěznému náměstí, když v prostoru křižovatky s ulicí Gymnasijní v důsledku nedostatečné bezpečnostní vzdálenosti narazil do osobního automobilu tovární značky Peugeot 106, státní poznávací značky x, jehož řidič J. M. zastavoval z důvodu dání přednosti v jízdě vozidlu s právem přednostní jízdy. Při nehodě došlo ke zranění cestujícího přepravovaného v autobuse. Za to byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zároveň sankce zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 12 měsíců. Dále byla stěžovateli uložena povinnost uhradit náklady řízení v částce 1000 Kč.

Městský soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele, že jeho jednání mělo být subsumováno pod ust. § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích, když dovodil, že souvislost žalobcova jednání se zraněním poškozeného byla prokázána dostatečně. Stěžovatel tak svým jednáním naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 22 odst. 1 písm. h) stejného zákona, když porušením zvláštního právního předpisu způsobil dopravní nehodu, při které bylo jinému ublíženo na zdraví. Námitkou, zda se v případě předmětné nehody nejednalo o trestný čin, se městský soud nemohl zabývat, protože byla uplatněna opožděně.

Stěžovatel proti rozsudku městského soudu v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Za prvé stěžovatel setrvává na svém tvrzení, že jeho skutek měl být posouzen podle ust. § 22 odst. 1 písm. l) a nikoliv podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích a nesouhlasí proto ani s uloženou sankcí. Stěžovatel má již od počátku za to, že zde absentuje objektivní stránka přestupku, tedy příčinný vztah mezi jednáním a následkem, což namítal již v prvním odvolání. Přesto, že byl na doporučení odvolacího orgánu v novém řízení proveden výslech cestujícího Š. a byl pořízen znalecký posudek, nelze považovat za prokazané, že zranění, které utrpěl cestující Š., bylo v příčinné souvislosti s dopravní nehodou. Ani znalecký posudek nepopsal (neměl to ani v zadání), zda mechanismus nehodového děje odpovídal způsobenému zranění, když posuzoval samotné zranění a nikoliv jeho příčinu a tudíž nijak neprokázal souvislost mezi jednáním stěžovatele a zraněním pana Š.

Dále stěžovatel zdůrazňuje, že pokud by měl soud za prokazané, že při dopravní nehodě skutečně došlo ke zranění cestujícího, měl být skutek posouzen jako trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti v důsledku porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání řidiče autobusu MHD a nikoliv jako přestupek. Stěžovatel v této souvislosti poukazuje na to, že žalovaný již v prvním rozhodnutí uložil správnímu orgánu prvního stupně, aby se vypořádal s tím, zda posuzována věc nezakládá podezření ze spáchání trestného činu podle § 223 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, v tehdy účinném znění (dále jen „trestní zákon“). Spis byl proto postoupen obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 2, s tím, že znaleckým posudkem bylo prokázáno, že zranění pana Š. nemělo charakter těžké újmy a nejednalo se tedy o trestný čin ublížení na zdraví podle §

224 trestního zákona v tehdy účinném znění; zda zde bylo podezření ze spáchání trestného činu podle § 223 trestního zákona, nebylo posuzováno. Došlo tudíž k rezignaci na pokyn žalovaného prověřit, zda zde nebyly podmínky podle § 223 trestního zákona. Stěžovatel proto akcentuje, že jeho jednání mělo být dle ustálené judikatury vyhodnoceno jako porušení důležité povinnosti ve smyslu § 233 trestního zákona.

Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje napadený rozsudek městského soudu zrušit a přiznat stěžovateli náhradu nákladů řízení, *in eventum* pak rozsudek městského soudu zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je řádně zastoupen a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. V daném případě je tak kasační stížnost přípustná. Nejsou však přípustné všechny uplatněné kasační námitky. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. se kasační stížnost nemůže přípustně opírat o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V daném případě se jedná o námitku, že jednání stěžovatele mělo být posouzeno jako trestný čin podle § 223 trestního zákona a z toho plynoucí námitku stran rezignace správních orgánů tuto skutečnost prověřit. Zdejší soud si je vědom, že stěžovatel namítal nesprávné posouzení jeho jednání jako dopravního přestupku již v jednání před městským soudem; jednalo se ale o námitku uplatněnou po lhůtě stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. a tudíž o námitku nepřipustnou, jak správně dovodil rovněž městský soud. Zdejší soud konstantně zastává názor, že nepřipustnost důvodů neuplatněných v řízení před soudem prvního stupně (§ 104 odst. 4 s. ř. s.) je nutno vztáhnout k důvodům a skutečnostem uplatněným ve lhůtě uvedené v § 72 odst. 1 s. ř. s. (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 Azs 329/2004 - 48, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). V řízení před Nejvyšším správním soudem proto nelze úspěšně uplatňovat námitku, která nebyla řádně uplatněna před soudem prvního stupně. Poněvadž stěžovateli nic nebránilo uplatnit tuto námitku včas a řádně již v řízení před městským soudem, nelze se v kasačním řízení touto námitkou věcně zabývat.

Důvodnost zbývající části kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

V logice přezkumu rozhodnutí krajských soudů se Nejvyšší správní soud vždy zabývá předně otázkou jejich přezkoumatelnosti, neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 - 71). Nepřezkoumatelnost je vadou natolik závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4, věta za středníkem, s. ř. s.). V tomto řízení je tvrzena nepřezkoumatelnost toliko v rovině obecné, když stěžovatel v úvodu kasační stížnosti uvádí důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., aniž by dále v kasační stížnosti tento důvod jakkoli rozvedl. Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud již mnohokrát zabýval. Z konstantní judikatury zdejšího soudu vyplývá, že

nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (srov. např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). V rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, dospěl zdejší soud k závěru, že rozhodnutí soudu je nutné považovat za nepřezkoumatelné také tehdy, pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Za situace, kdy stěžovatel svou kasační námitku uplatnil pouze obecně a nijak blíže ji nekonkretizoval, posuzoval uvedené nedostatky zdejší soud z moci úřední. V nyní projednávané věci je však z odůvodnění rozsudku městského soudu *prima facie* zřejmé, že tento žádnými z výše popsanych nedostatků netrpí. Zdejší soud shledal, že městský soud se dostatečně srozumitelně vypořádal s námitkami stěžovatele, rozsudek je dostatečně odůvodněný, má oporu ve spisu, není logicky rozporný, a netrpí ani jinou vadou, pro kterou by jej bylo nutno zrušit z moci úřední.

Za této situace lze přistoupit k projednání dalších stěžovatelových námitek. Nutno však konstatovat, že s ohledem na vyloučení nepřipustných námitek podle § 104 odst. 4 s. ř. s. (viz výše) se kasační stížnost omezuje pouze na námitku, kterou stěžovatel brojí proti subsumpci jeho jednání pod ust. § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích, když dle jeho názoru nebyla prokázána příčinná souvislost mezi zraněním cestujícího a jednáním stěžovatele a tudíž zde chybí objektivní stránka přestupku; nesouhlasí proto ani s uloženou sankcí. Nutno uvést, že tato námitka stěžovatele je v podstatných rysech shodná s námitkou uplatněnou v žalobě. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s jejím hodnocením městským soudem, a proto na odůvodnění v podrobnostech odkazuje.

Podle ust. § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích porušením zvláštního právního předpisu způsobí dopravní nehodu, při které je jinému ublíženo na zdraví.

Dle § 22 odst. 1 písm. l) se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až k), poruší zvláštní právní předpis.

Zdejší soud je toho názoru, že jak správní orgány, tak městský soud, dospěly k správnému závěru, že stěžovatel porušením povinnosti stanovené zvláštním právním předpisem, tudíž povinnosti ponechání dostatečné bezpečnostní vzdálenosti za před ním jedoucím vozidlem dle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu, způsobil dopravní nehodu, přičemž v důsledku těchto skutečností došlo ke zranění osoby cestující v autobuse.

Zdejší soud zjistil, že správní orgán prvního stupně, vázán právním názorem vysloveným v rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 4. 2009, č. j. 299/2009-160-SPR/2, jímž bylo zrušeno jeho první rozhodnutí ve věci, provedl výslech zraněného cestujícího pana Š., na základě tohoto výslechu pak postoupil věc státnímu zastupitelství pro podezření ze

spáchání trestného činu dle § 224 odst. 1 trestního zákona, načež pak byly zahájeny úkony trestního řízení Policií ČR, odborem služby dopravní policie, oddělením dopravních nehod. Policie ČR si k posouzení charakteru zranění pana Š. přibrala znalce z oboru zdravotnictví MUDr. Dlaska, který uvedl, že zranění nedosahuje intenzity těžké újmy na zdraví. S ohledem na to, že v jednání stěžovatele nebylo Policií ČR spatřováno ani porušení důležité povinnosti (nebyla by tak důvodná ani stěžovatelem opožděně uplatněná námitka stran možného spáchání trestného činu dle § 223 trestního zákona), byla věc opětovně odevzdána do správního řízení. Z dokazování vyplynulo, že stěžovatel přes intenzivní brzdění nedokázal vozidlo zastavit a došlo k nárazu do zadní části vozidla jedoucího před ním. Po zastavení se stěžovatel zeptal cestujících, zda je někdo zraněn. Protože mu nebyla dána žádná odpověď, měl za to, že se nikdo z cestujících nezranil. Později mu však zdravotník ze sanitky, která byla přítomna na místě, sdělil, že se přihlásil zraněný cestující, který bude převezen do nemocnice. Výslechem cestujícího Š. bylo dále zjištěno, že seděl v přední části autobusu, v jednom okamžiku byl vymrštěn ze sedačky a doslova nalehl na naproti sedícího muže. Po nehodě se řidič sice zeptal, zda někdo nebyl zraněn, nicméně na odpověď nečekal, ale vystoupil z autobusu a věnoval se ostatním účastníkům dopravní nehody. Pan Š. se poté, co ucítil bolest v pravé ruce, a zjistil, že se na místě nachází sanitka, rozhodl nechat ošetřit a následně byl odvezen do nemocnice, kde mu byla diagnostikovaná dislokovaná zlomenina páté záprstní kosti pravé ruky.

Porovnáním těchto výpovědí, které byly označeny za věrohodné, bylo lze dospět k závěru, že cestující Š. na dotaz stěžovatele stran zranění nereagoval, neboť vše proběhlo velice rychle a cestující sám byl ještě v postnehodovém otřesu a zjišťoval, zda je, či není zraněn. Poněvadž povinnost cestujícího ohlásit řidiči autobusu v případě nehody svá zranění nevyplývá z žádného právního předpisu, bylo naprosto logické, že pan Š. po nahmatání bolesti v pravé ruce a zjištění, že se na místě nehody nachází vozidlo rychlé záchranné služby, šel za zdravotníky a nikoliv za řidičem autobusu, aby jim své zranění ukázal, a byl tak náležitě ošetřen. Ze spisu navíc plyne, že stěžovatel zpočátku ve své výpovědi (viz protokol o ústním jednání o přestupku ze dne 11. 3. 2009) zranění cestujícího Š. a jeho souvislost s dopravní nehodou vůbec nerozporoval, když lze z této výpovědi vyčíst, že si byl vědom své odpovědnosti za dopravní nehodu, celá událost jej mrzela a rád by se omluvil poškozeným, „*zvláště pak zraněnému panu Š.*“

Pokud jde o namítanou absenci objektivní stránky přestupku, tj. že zranění cestujícího nenastalo v příčinné souvislosti s dopravní nehodou, zdejší soud k tomu uvádí následující: Při posuzování objektivní stránky, tudíž kauzálního nexu, se postupuje tak, že se nejprve zjišťuje následek (škoda), poté příčina (protiprávní úkon) a dále, zda mezi touto příčinou a následkem je příčinná souvislost (kauzální nexus). Řešení příčinné souvislosti v případech dopravních nehod je jednou z nejdůležitějších otázek z hlediska posouzení viny obviněného, neboť je jedním z předpokladů jeho odpovědnosti. Příčinný vztah, který spojuje jednání s následkem, je obligatorním znakem objektivní stránky přestupku, a proto je příčinná souvislost objektivní kategorií. Požadavek příčinného vztahu znamená, že určitá osoba může být odpovědná jen tehdy, jestliže svým jednáním následek skutečně způsobila. Zejména u dopravních nehod je každý následek výsledkem mnoha příčin, přičemž příčinou je každé jednání, bez kterého by následek nenastal. Určité jednání nebo okolnost má povahu příčiny i tehdy, když kromě ní k následku vedly další jednání či okolnosti. Podstatou požadavku příčinného vztahu je skutečnost, že určitá osoba může být

za spáchání přestupku odpovědná jen tehdy, jestliže svým jednáním následek skutečně způsobila a její jednání je z hlediska způsobení následku dostatečně významnou příčinou. Jednání je příčinou následku nejen tehdy, jestliže by následek bez něj vůbec nenastal, ale i tehdy, nenastal-li by bez něho takovým způsobem, jakým konkrétně nastal, právě v důsledku jednání, jehož kauzální význam je posuzován (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. března 2005, sp. zn. 8 Tdo 241/2005, rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná z www.nsoud.cz). Příčinná souvislost se přeruší pouze v případě, když do příčinného průběhu vstoupí další výlučná samostatná příčina, která působí jako rozhodující příčina a způsobí účinek bez ohledu na příčinu předešlou (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1474/2011).

Ze spisového materiálu plyne, jak bylo uvedeno výše, že jeden z cestujících utrpěl zranění, což bylo doloženo lékařskými zprávami i znaleckým posudkem (následek). Dále je zřejmé, že stěžovatel poté, co zaslechl zvuk vozidla s právem přednosti v jízdě a neviděl jej v zorném poli, pohlédl do zpětných zrcátek, a když se pak podíval zpět před své vozidlo, byla již vzdálenost mezi ním a vozidlem před ním, které začalo brzdit, tak malá, že ani přes intenzivní brzdění, nebylo lze zabránit srážce (příčina). Tyto skutečnosti stěžovatel nerozporoval. Správní orgán prvního stupně správně konstatoval, že prvotní a zásadní příčinou nehodového děje bylo intenzivní brzdění způsobené snahou stěžovatele vyhnout se srážce, když pozdě zpozoroval nedostatečnou vzdálenost mezi ním a vozidlem před ním. Po sešlápnutí brzdového pedálu, až do zastavení vozidla, již působily pouze fyzikální zákony, které zapříčinily zpomalení autobusu, náraz do vozidla před ním a jeho následné zastavení. Nedošlo tak k přerušení příčinné souvislosti, neboť zde nevstoupila další výlučná samostatná příčina. V souvislostech posuzovaného případu to tedy znamená, že skutečností, bez níž by ke vzniku škody nedošlo, bylo především jednání stěžovatele po pozdním zpozorování nedostatečné vzdálenosti pro zastavení svého vozidla, aby se vyhnul srážce s vozidlem jedoucím před ním (intenzivní brzdění). Následný náraz, který byl rovněž následkem porušení povinnosti stěžovatele, již celou situaci pouze završil, nicméně sám o sobě nebyl výlučnou a samostatnou skutečností, která by byla sto protrhnout příčinnou souvislost mezi následkem a jeho příčinou (porušení povinnosti stěžovatele dodržet dostatečnou vzdálenost mezi vozidly). Lze tak uzavřít, že stěžovatel porušením povinnosti dle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu způsobil dopravní nehodu, při které byl zraněn cestující přepravující se v autobusu. Byly tak naplněny znaky skutkové podstaty vymezené v § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích.

Vzhledem k uvedenému nelze než dát zapravdu městskému soudu, který uvážil, že za této situace není návrh stěžovatele, aby bylo jeho jednání subsumováno pod ust. § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích, důvodný. Proto není důvodný ani jeho nesouhlas s uloženou sankcí, když správní orgán prvního stupně uložil sankci podle § 22 odst. 4 zákona o přestupcích, a to na spodní hranici zákonné sazby, což odpovídá přestupku, jímž byl stěžovatel uznán vinným.

Nebyl tak dán kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť právní posouzení bylo správné. Tvrzený kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pak nebyl stěžovatelem nijak konkretizován a kasační soud neshledal nedostatek opory správního rozhodnutí ve spise, k němuž by měl přihlížet z moci úřední; ani tento kasační důvod naplněn není.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2013

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu